

Творчий звіт вчителя біології Різаненко Ніни Анатоліївни

Двадцять перше століття змінює все те звичне, що нас оточувало донині. Стрімко змінюються освітні методики і технології, і щоб встигнути за неймовірними новинками, щоб не відчувати себе викинутими за борт сучасного життя, треба постійно вчитися. Сучасний випускник школи має бути особистістю всебічно розвиненою, здатною критично мислити, бути інноватором та патріотом з активною життєвою позицією. Тому в своїй роботі я керуюсь педагогічним кредо: «Працювати так, щоб навчання приносило учневі знання, успіх і задоволення».

Навчаючи біології, я на своїх уроках, керуючись вимогами Державного стандарту:

- намагаюсь досягнути засвоєння учнями знань, умінь та навичок, створюючи максимально доступні умови для розвитку особистості, яка усвідомлює власну відповідальність перед суспільством за збереження життя на землі;
- в ході ведення уроків встановлюю внутрішньопредметні й міжпредметні зв'язки з біології, фізики, хімії, екології та основ здоров'я;
- удосконалюю мовленнєві та соціокультурні компетентності учнів, звертаю особливу увагу на уміння та готовність дитини розв'язувати проблеми, логічно, критично й творчо мислити та аргументовано висловлювати власні судження;
- одним із ключових завдань при підготовці до уроку є формування екологічної культури, духовного та фізичного здоров'я кожної конкретної людини;
- намагаюся усі процеси живого та причини їх виникнення пояснити з позиції сучасної науки, використовуючи наукові фільми, відеоролики, наукову літературу, методичні поради та розробки більш досвідчених педагогічних працівників;
- у навчанні часто використовую реальні природні об'єкти та наочні процеси, що є підтвердженням у необхідності оволодіння основами біологічних знань сучасною людиною, як елементом культури у зв'язку з тим, що біологія стає наукою, яка є теоретичною основою прикладних галузей фізики, хімії, сучасної медичної діагностики, лікувальної техніки, фармакології, виробництва біологічно активних речовин, продуктів харчування для дітей, хворих, тощо.

Позитивне ставлення до навчання можливе, якщо:

- наукові знання викликають зацікавленість, а вчитель створює ситуації, якими учні захоплюються;
- знання, вміння і навички значимі для учня практично в різних життєвих ситуаціях і тому викликають глибоку зацікавленість;
- навчальна діяльність стимулює бажання долати труднощі, пробувати власні сили при засвоєнні навчального матеріалу;
- у системі суспільних пріоритетів наукові знання користуються належним авторитетом, що зміцнює мотиваційну основу навчальної діяльності учнів;
- сформовано колективний характер навчальної діяльності (створює сприятливу атмосферу і прагнення зайняти достойне місце серед ровесників);
- підтримується почуття власної гідності;
- навчальна діяльність є плідною (стимулює подальші старання);
- утвердилося справедливе оцінювання досягнень, доброзичливе ставлення, повага й розумна вимогливість до учнів.

Щоб досягти результатів при вивченні біології, працюю над науково-методичною проблемою: «Розвиток пізнавальної діяльності та творчих здібностей учнів на уроках біології шляхом впровадження інноваційних технологій».

Мета обраної науково – методичної проблеми:

- забезпечити глибоке розуміння предмету шляхом критичного мислення та вміння комплексно вирішувати проблеми ;
- удосконалювати медіаграмотність і знання основ ІТ- технологій шляхом запровадження їх на уроках біології;
- вдосконалити навички практичної та експериментальної діяльності, вміння працювати колективно та застосовувати здобуті знання у процесі пізнання світу;
- розвивати логічне та критичне мислення, встановлювати причинно – наслідкові зв'язки, що є основою розвитку знань сучасної освіченої особистості;

Дану мету реалізую через використання нетрадиційних продуктивних новітніх методів роботи у поєднанні з традиційними методиками:

- **Моделювання біологічних систем.** Уявне або практичне створення учнями моделі біологічного об'єкта — біогеоценозу, агроценозу, клітини, системи органів, організму тощо. Результати моделювання втілюються в модельних схемах, графіках, символах, кресленнях, образах, іноді — в матеріальних три-де моделях.
- **Метод «Прес».** Доцільно використовувати за таких навчальних ситуацій, коли можуть виникати суперечливі питання або треба довести чи спростувати певну позицію з обговорюваної проблеми на прикладах і формулюють висновки.
- **Проектна технологія.** Як засвідчила шкільна практика, є високоефективною. Застосування її в процесі навчання спрямоване на набуття учнями досвіду самостійного здобуття нових знань і творче їх використання, на формування у вихованців нових пізнавальних цінностей та життєвих орієнтацій.
- **Застосування мультимедійної дошки та комп'ютерних технологій.** На сьогодні неможливо обійтися без мультимедійних засобів навчання. Уроки із застосуванням мультимедійної дошки допомагають ілюструвати теоретичний матеріал, що дає можливість учням не тільки почути, але й побачити біологічні об'єкти і явища. Так, наприклад можна на окремих частинах уроку, запропонувати учням перегляд слайдів, відео фрагмент, презентацію, провести віртуальну лабораторну чи практичну роботу. Це розвиває мислення, пробуджує інтерес, перетворює малоцікаве навчання на захоплююче. Матеріал, який подається на більш високому рівні або у нетрадиційній формі дозволяє учням отримати гарну вихідну базу знань.
- **Використання ігрових методів.** Націлює на діяльність, передбачає її, активізує поведінку учнів. Формуються теоретичні знання, уміння, світогляд. Розвиваються пам'ять, воля, здібності висловлювати думки, вміння добувати, систематизувати і поглиблювати знання. Ігрові методи стимулюють до продуктивного мислення та ініціативи, самостійність, змагання; застосування отриманих знань і вмінь, колективного співробітництва.
- **Використання різноманітних засобів і прийомів навчання :** робота в парах, малих групах, „ обмін думками”, „ мікрофон”, „ незакінчені речення”, „ виправ помилку”, „ наведи приклади” та ін. Намагаюся, щоб на уроках панувала атмосфера доброзичливості, взаємопідтримки, обміну знаннями, ідеями, способами діяльності між усіма учасниками навчального процесу.

У теорії і практиці навчально-дослідницької діяльності учнів значну увагу потрібно приділяти еколого-краєзнавчому навчанню і вихованню. Краєзнавчі матеріали підбираються і розробляються у відповідності з вимогами навчальної програми з метою проведення на основі них різних форм поурочної і позакласної роботи, які вчать учня правильно розуміти складні взаємозв'язки і взаємозалежності між природою і людським суспільством, бачити природу у всій її багатогранності і різноманітності, заохочують до навчально-дослідницької діяльності (краєзнавчі уроки, екскурсії, конкурси – виставки, дискусії, засідання круглого столу, шкільні науково – практичні конференції, походи, природоохоронні акції, вікторини, ігри, бесіди тощо. Еколого- краєзнавча робота включає виконання практичних завдань і їх теоретичне обґрунтування, що забезпечує розвиток в учнів вміння збирати, аналізувати, порівнювати, синтезувати певну інформацію, спонукає до логічного мислення, вміння робити висновки та розширює кругозір.

У сучасній методиці викладання біології значна увага приділяється саме нестандартним формам навчання, що дає змогу максимально враховувати зміст предмета, вікові особливості учнів, поєднувати раціональне і емоційне у викладанні й навчанні.

У своїй роботі дотримуюсь основних принципів навчання:

- доступність, наочність, самостійність та активність учнів, врахування їх індивідуальних особливостей;
- критично мислити та вміти вирішувати неординарні, незвичні проблеми, враховувати різні погляди, оцінювати докази чи свідчення;
- вміти співпрацювати та спілкуватися, діяти як відповідальні громадяни і повною мірою брати участь у соціальному житті, поважати права людини;
- розвивати цифрову грамотність, креативність та уяву, лідерські навички;

У подальшій роботі перспективними завданнями для себе вважаю:

- вивчення досвіду роботи передових педагогів – новаторів та новинок педагогічної преси з предмета;
- систематизація власних наробок до курсу загальної біології.